СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 60. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 15 березня 1933. VOL. XLI. No. 60. Jersey City, N. J., Wednesday, March 15, 1932. THREE CENTS.

БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ВКЛАДАЮТЬ ДО БАНКІВ, НІЖ ВИЙМАЮТЬ

ВАШИНҐТОН. — З Ню Йорку, Филаделфії, Бостону і багатьох інших міст доносять, що банки, які відчинено, не мали ніякого клопоту, бо люди далеко більше грошей вкладали, ніж виймали.

ДАЛІ ЗВЕРТАЮТЬ ЗОЛОТО.

НЮ ЙОРК. — За один день знесли до Федерал Різерв Бенк $27,000,000 у золоті.

ДОЛЯР ПІШОВ ВГОРУ.

НЮ ЙОРК. — Ті, що спекулювали на долярову знижку, є в клопоті. Доляр пішов вгору в Ню Йорку й на заграничних біржах.

РОЗХОПЛЮЮТЬ ДЕРЖАВНІ ДОВЖНІ СКРИПТИ.

ВАШИНҐТОН. — Державна скарбниця видає з днем 15 березня нові довжні скрипти, на суму $800,000,000. Не зважаючи на банкову кризу й фінансову непевність, розхоплено оті довжні скрипти далеко перед часом, заки вони появилися.

РУЗВЕЛТ ЗА НЕГАЙНЕ ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт віднісся до конґресу з вимогою, щоби він допустив негайно 3.2% пиво та інші напитки, щоби в той спосіб дістати фонди, потрібні до зрівноваження буджету.

НА ВИНО ПРИЙДЕ ЧЕРГА ПІЗНІШЕ.

ВАШИНҐТОН. — На легке вино прийдеться мабуть довше ждати. Але дуже можливо, що й це перейде на теперішній сесії конґресу.

РУЗВЕЛТ ЗРУЧНИЙ ПОЛІТИК.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт показав себе дуже зручним політиком. Між демократами є теж поважне число, яке обстоює прогибіцію. Та президент уложив своє домагання до конґресу в справі модифікації акту Волстеда в такий спосіб, що воно навіть стилістично відповідає демократичній плятформі. Супроти того всі демократичні посли й сенатори змушені піддержати Рузвелта.

ПОСТАНОВИ ЩОДО ПИВА.

ВАШИНҐТОН. — З ліпшого пива надіються дістати титулом податку яких $100,000,000. Бочка пива, що має 31 ґальонів або менше, принесе $5 титулом податку. Кождий броварник платить за дозвіл продукувати пиво таксу в сумі $1,000. Стейти видадуть розпорядження щодо продукції й продажі пива.

ДОХОДЖЕННЯ ПРОТИ БАНКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Доходження проти банків і біржі будуть далі продовжуватися. Банки, що зле господарили, не будуть відчинені.

БАНКОВІ КОНСЕРВАТОРИ.

ВАШИНҐТОН. — Банки, щодо яких діловодства є піднесені сумніви, будуть під контролею консерваторів. По переведеній контролі виявиться, чи можна їм дати дозвіл на дальше діловодство. Консерватори мають за головне завдання подбати про охорону зложених у даним банку депозитів.

ОДИН З ВЕЛИКИХ БАНКІВ У РУКАХ КОНСЕРВАТОРА.

НЮ ЙОРК. — З нюйорських банків не функціонує наразі „Гerімен Нешенел Бенк енд Трост Компані" під ч. 527 Пятої евені.

ПРОПОНУЄ ВЗАЇМНЕ БАНКОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Герберт Тілі, президент торговельної фірми „Стробрідж енд Клодір оф Филаделфія", предкладає плян банкового взаїмного обезпечення. Він є за те, щоби всі банки створили взаїмну асекураційну компанію якою гарантувалиб депозиторам їхні вкладки.

ЗАНҐАРА ПІДЕ НА ЕЛЕКТРИЧНЕ КРІСЛО.

МАЯМІ. — Десь коло 20 березня згине на електричнім кріслі Джозеф Занґара, замаховець на президента Рузвелта. Тепер він зістав засуджений на смерть зприводу смерти мейора Чермака, котрий згинув від рани, що її одержав від стрілів Занґари.

ЦІНИ ОСТАЛИСЬ ТІ САМІ.

НЮ ЙОРК. — Як тільки банки зачали функціонувати, щезла спекуляція на споживчі артикули. Ціна зачала спадати і є знов така, як була до часу банкової мораторії.

ВАШИНҐТОН І ЛІҐА.

ВАШИНҐТОН. — Злучені Держави повідомили Лігу Націй, що вишлють свого представника до „Комітету двадцять один", який займається справами Далекого Сходу. Та Америка застерегла собі право незалежної акції щодо подій на Далекім Сході.

НЕСПОКОЇ В АВСТРІЇ.

Републиканський уряд Австрії робить ріжні заходи, щоб не допустити до фашистівського перевороту в Австрії. Він змобілізував усю австрійську армію, а в Відні тепер знаходиться 12,000 жовнірів, готових боронити уряд. Є чутка, що син останнього цісаря Карла, Отто, приїхав до Австрії та готується відновити монархію, сівши на батьківський престол.

НАПАД НА ПОЧТУ.

11. лютого в год. 9. рано до повітового уряду в Камениці (Новосандеччина) ввійшли два бандити та зажадали від управительки, щоби видала їм гроші. Один з напасників вистрілив до управительки, одначе не вцілив. Управителька вистрілила з револьвера пять разів і задзвонила до почтового уряду в Лонцьку. Бандити втекли. Здогадуються, що то були ті самі бандити, які два тижні тому напали на школу Забжежі, а останнього тижня за одну ніч виконали три напади в Тильмановій.

КРІЗА ВИЩИХ СТУДІЙ.

Про трагічне положення людей, що кінчать вищі студії, свідчать факти, які сталися в останніх часах у Львові. Між кандидатами на посаду возного в одній установі знайшовся молодий доктор прав, що був уже кілька місяців адвокатським конципієнтом, однак адвокат його зредукував, щоб не платити вищого доходового податку. Подібний випадок був в однїй львівській санаторії, де подання в справі посади санітаря вніс молодий доктор медицини зі шпитальною практикою. Не краще стоять люди з технічними студіями. Електрична комісія львівського маґістрату дістає подання дипльомованих інжинірів, що хотять бути кондукторами при трамваях і вживають навіть протекції радних. Врешті є фактом, що в одягах поліцаїв у Львові знаходяться студенти вищих шкіл, щоби добути матеріяльні засоби на утримання й науку.

ЗНЕНАВИДЖЕНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ.

Вдова по померлім недавно професорі львівського університету, Бальцерови, надіслала бувшому маршалкови сенату, Тромпчинському, лист, у якому стверджує, що причиною смерти її чоловіка була справа реформи вищого шкільництва в Польщі. Він десять днів працював горячково над критикою проєкту нового академічного закону і висланням рукопису до редакційного комітету. Та праця так його зденервувала, що дістав серцевого атаку, з якого вже не видужав, що зробила кінець його життю.

БЮТЬ ВІКНА.

По арештуванню кількох громадян в Литвинові, пов. Підгайці, молодь уряджа собі забаву з танцями (не в читальні). Підчас забави прийшов постерунковий, похвалив молодь, що не солідаризуєтся з тими „бандитами", що сидять, — але в тій хвилині в присутности постерункового „хтось" повибивав у тій хаті всі вікна. Виновника не знайшли.

ВАЖНЕ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ В ДЖАНСТАВН, ПА.!

ПОВІДОМЛЕННЯ І ОСТОРОГА.

Повідомляється урядників і членів відділу 300, Джанставн, Па., що цей відділ зістав **суспендований** згідно з § 244, за незаплачення місячних вкладок після § 243, сторона 118 статута У. Н. Союза, через роздори.

Остерігається, що коли члени найдальше до 22. с. м. не постараються про принятя наново, як це приписує § 252, сторона 120, то відділ буде мусів бути **розвязаний**, згідно з § 253 статута У. Н. Союза.

Рівночасно поручається п. п. Михайлови Гладьови, як предсідателеви, і Андрієви Годчакови, як секретареви цього відділу, в тій цїли загальні зборі скликати і перевести та про вислід негайно головну управу повідомити.

Головна Канцелярія
У. Н. Союза.

ВАЛЮТОВА СПЕКУЛЯЦІЯ В РАДЯНЩИНІ.

Радянська влада позволила виїхати за границю 124 радянським громадянам, яких свояки із заграниці заплатили спеціяльну оплату на основі нового декрету. 58 осіб виїхали вже за границю, інші виїдуть, наскільки заплатять. На основі приписів радянській громадянин з робітничої кляси дістає дозвіл виїхати за границю за оплатою 250 долярів; інтеліґент мусить платити 500 долярів.

У звязку з тією справою витворився в Москві новий рід спекуляції. Тому, що на основі валютових приписів у Радянщині не вільно мати заграничної валюти, всякий, хто хоче виїхати з Радянщини і зголошується до влади з визначеною сумою долярів, наражується на те, що ті гроші можуть бути сконфісковані, а він сам може дістатися на 5 років до тюрми. Наслідком того повстав окремий рід посередників спекулянтів, що улекшують виїжджаючим „порозуміння" з владою.

ЛЮБЧИК ЗАСТРІЛИВ У ДЕНЬ ШЛЮБУ МОЛОДУ И СЕБЕ.

В Оршівцях (Буковина) сталася подія, що зробила в селі велике враження. Молода гарна дівчина, Анна Галицька, господарська дитина, залюбилася в гарного парубка Василя Скорopаду, на котрого неодна в селі поглядала, як він ступав гордо вулицями. Та він був лише бідний наймит. І родичі знайшли Анні господарського жениха. В неділю вже весілля мало бути вечером. А перед вечером прийшов Скоропада до Анни й просто до її хати. Дівчина оторопіла й хотіла кричати. Василь заспокоїв її і запитався, чи вона дійсно справлятиме сьогодні весілля та чи вона забула, що йому нераз присягала любов. Не поможе нічого, сказала Анна. Родичі так хотіли. Скоропада витягнув револьвер і стрілив двічі Анні в плечі. Відтак утік і сам у себе стрілив. В тяжкім стані привезли обоїх до шпиталю в Чернівцях.

ВЕЛИКІ КРАДЕЖІ В РАДЯНЩИНІ.

Офіціяльні радянські джерела повідомляють про зловживання і крадежі в провінціональних відділах державного банку. В кільканацятьох відділах здефраудували поверх пів мілiона рублів. Дефравдантам удалося втекти.

УПАВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ МЕТЕОР.

Величезний метеор з вогнялим хвостом, який бачили в багатьох частях провінції, як повідомляють із Ковна, упав в околиці Вількомежа. У промінї одного кільометра знайшли сім відломків метеора. З них найбільший важить 7,200 гр., а найменший 50 гр. При спаданні було таке сильне тиснення повітря, що в промінї 5 км. вилетіли всі шиби. Дві особи, що були біля того місця, де впав метеор, заглушило й вони щойно, пізніше відзискали слух.

СТРАШНЕ ВБИВСТВО.

На передмістю Клокічка в Чернівцях вдова по судовому радникy, Катерина Цурковська, котра перед кількома роками вбила свого чоловіка, тепер розбила голову сокирою Гуцулови, з котрим жила на віру. Жертву озвірілої жінки відвезено в безнадійнім стані до центрального шпиталю. Вбивниця втікла й скрилась. Одначе поліція її віднайшла й заарештувала. Вбивниця оправдується тим, що вона доконала чину в обороні проти нападу Гуцула. Судовий лікар перечить цьому, бо удари були з боку, отже не в обороні.

ВЛАДИКА ВИРАТУВАВ ТОПЕЛЬНИКА.

Арадський епископ Григорій проїжджав собі над берегом ріки Марошу. На другім березі ломав чоловік лід. Нараз той чоловік потонув по шию, держачися криги руками, щоби не потонути під лід. Владика бігом закликав жандарма й післав шофера зателефонувати по вогневу сторожу. Сам знайшов пражину й перейхав на другий беріг. Нещасливець держався перекиненої йому пражини доти, доки не виратувала того чоловіка з його небезпечного положення наспіла вогнева сторожа. В страху між життям і смертю перебув той чоловік майже пів години по шию в зимній воді.

ДИВНА ПОДОРОЖ ДО ПОДРУЖОГО ЖИТТЯ.

В Англії кріза і безробіття. Багато дівчат і молодих вдовиць не можуть віддатися. В Австралії також кріза. Та є й багато вільної землі. Є ще де задоробитися. Але білих жінок в Австралії бракує. Окремі бюра ваблять жінки до Австралії. Вина Австралійці не жадають. От цими днями відплив з Ліверпулю корабель „Аделяйде" з 200 дівчатами й удовицями, які мають в Австралії повіддаватися.

З КАСАРЕНЬ ШПИТАЛІ.

Шведський уряд переводить редукцію збройних сил, наслідком чого опорожнилося багато касарняних будинків. Тепер переробляють ті будинки на шпиталі та санаторії. Перші такі заведення, уладжені великим коштом, повстали вже в Састі, Еребіє та Герезунді.

ШІСТЬ СЛУЖБОВЦІВ АНГЛІЙСЬКОЇ КОМПАНІЇ ЗНИКЛИ БЕЗ СЛІДУ

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО ВОНИ ВИКРИЛИ НОВУ ЗМОВУ САБОТАЖНИКІВ ТА ПСУВАЧІВ.

МОСКВА (СССР). — Державне Політичне Управління повідомило, що воно арештувало урядників та інжинірів англійської фірми Метрополитен-Вікерс у звязку з викритою ним змовою нищити й псувати електрені в Радянщині. Чекісти твердять, що в Росії істнувала широко-розвинена організація, яка псувала електричні машини, стації та взагалі все те, що звязане з добуванням і розділом електрики в Москві, в Челябінську, в Донецькому басейні та в інших важних місцях.

Державне Політичне Управління подало реєстр 25 арештованих російських інжинірів та 6 Англійців, які були на відповідальних становищах у ріжних галузях електрифікаційного апарату. Крім того стало відомо, що шість службовців компанії Метрополитен-Вікерс десь зникли без сліду. Один з них виїхав з Харкова до Москви, але його слід згубився. Чекісти перевели ревізії не лише в конторі компанії, але й у всіх помешканнях тих, котрі були звязані службою, чи в інший спосіб, з англійською компанією.

Серед фаховців інших народностей, які знаходяться в Радянщині, наступило занепокоєння й багато з них звернулися до своїх амбасад та до консулятів за протекцією. Лиш Американцям нема до кого звертатися за їх захистом в разі переслідувань чекістами.

В ЛОНДОНІ ОБУРЕНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Дивний арешт урядників і керовничих у Москві компанією Метрополитен-Вікерс, яка вже від десятьох років працює в Росії, будуючи їй електрені та взагалі переводячи електрифікацію країни, обурив ціле британське громадянство й уряд. Британійському послови в Москві доручено занятися справою визволення з арешту Британійців.

Тепер усе кріпшає настрій проти російсько-англійського торговельного договору й навіть проти дипльоматичного звязку. Можна сподіватися навіть скорого розриву між Британією та Росією, коли большевики не звільнять з арешту Англійців та не дадуть ґарантій, що в будучности подібні ексцеси не повторяться.

АРЕШТУВАЛИ КОМУНІСТІВ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Влада арештувала більше як 20 комуністів за підготовку заворушень підчас святкування річниці революції 1848 року. Між арештованими знаходиться один лікар.

ПРОТИ НОВИХ МАШИН.

ДАНЦІҐ (Вільне місто). — Сенат постановив заборонити устаткування фабрик та заводів новими машинами, які викидають на вулицю робітників, замінюючи їх працю більш удосконаленими машинами. В кождому випадку для впровадження нових машин по фабриках буде потрібний дозвіл відповідної влади.

Хто самочинно впровадить нові машини, той буде суворо відповідати перед законом. Цим способом сенат думає боротися проти безробіття в Данціґу.

БОЇ БІЛЯ КИТАЙСЬКОГО МУРУ.

ТІЕНЦІН (Китай). — Біля китайського муру йдуть завзяті бої між Японцями й Китайцями. Місцями значно переважаючі китайські сили стараються знову заволодіти переходами в мурі з Китаю до Манджурії. Японці всі атаки відбивають, хоч часами мають великі втрати в людях.

Японське командування хоче домагатися встановлення невтральної смуги між китайськими та японськими військами. Лише таким способом воно сподівається припинити кріваві сутички між Японцями та Китайцями.

ЯПОНЦІ В КИТАЙ НЕ ПІДУТЬ.

ТОКІО (Японія). — Міністер військових справ Аракі, заявив, що японська армія не буде наступати поза китайський мур, себто вона не перейде на територію Китаю. Далі він заявив, що Японія не буде старатись утворити з північного Китаю окремої держави на зразок Манджурії.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОЛІТИКИ ГІТЛЕРА.

ПАРИЖ (Франція). — Гітлер почав збирати свої боєві відділи в ренській провінції, яка за Верзайським договором має бути демілітаризованою. В цьому Франція вбачає порушення Верзайського миру, бо гітлерівські боєвики є нічим іншим, як німецькою армією.

Взагалі Франція думає, що Гітлер наново узброює Німеччину й навіть відбудовує деякі фортеці. Франція буде просити Лігу Націй перевести слідство в справі гітлерівських боєвих відділів, яких істнування, на думку Франції, є порушенням Верзайського трактату.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИЗНАННЯ РОЗСТРІЛОМ

У московських ґазетах появилося вимовне звідомлення начальника місцевого ГПУ, себто тайної большевицької поліції, про нові розстріли, переведені большевицьким урядом. Звідомлення кидається в очи кількома фактами.

Наперед, виконано кару смерти на поважному числі осіб, бо аж 35.

Далі, крім засуджених на смерть є ще багато засуджених на довші роки вязниці й заслання.

Між засудженими є високі державні урядники, передовсім урядовці комісаріяту для рільництва. Це певно все старі й випробувані комуністи, як от Коварський, голова департаменту тракторів, та Федь Конар, галицький комуніст, роджений Палащук, що був віцекомісарем рільництва.

Всі ці люди засуджені за спеціяльні большевицькі злочини, які називаються саботаж і контрреволюційний заговір. Вони, мовляв, своєю діяльністю на високих становищах перешкаджали урядови переводити пляни щодо добуття поживи.

Все це разом дає образ тої кризи, через яку тепер переходять рільництво під большевицькою орудою. Большевицький уряд пробує затерти цілу силу цього враження в той спосіб, що підсуває, буцімто нема що дивуватися діяльности засуджених проти большевицької влади, бо чейже між ними є багато людей буржуазного або шляхоцького походження. Та це не зменшує значіння самого факту, що большевицький уряд уважає за потрібне розстрілювати визначних урядовців за зле виконування аґрарної політики уряду. Це є мовчаливе признання, що з большевицьким рільництвом справа стоїть зле.

Зле стоїть справа і зі складом большевицького уряду та комуністичної партії, з котрої уряд рекрутується, коли треба карати аж смертю таких визначних людей. Коли такий Палащук працював дла комуністів ще від 1919 року, а тепер його розстрілюють як саботажника й контрреволюціонера, то повстає питання: чи Палащук досі був „порядним" комуністом і аж тепер став контрреволюціонером, чи може він усе був контрреволюціонером, а відкрили його аж тепер?

Чи таку дати відповідь, чи іншу, все діло для большевицької влади не гарне, все читач мусить мати враження, що щось недобре робиться з комуністичною владою, коли вона примушена розстрілювати своїх старих діячів. Видно, що лише такими крайніми жорстокостями думає вона ратувати себе від якогось другого, ще більшого нещастя, Так поступати може влада, доведена до очайдушности, тільки влада, яка чує, що їй приложено ніж до горла.

Е. Онацький.

В ГОСТЯХ У АНТОНІЯ ШОРТІНО

(Допис з Риму).

Українське громадянство вже забуло про Антонія Шортіна. І не дивно: стільки подій, стільки імен і осіб перебігло за останніх двацять років на екрані української боротьби, що памятати всіх не можливо й не потрібно.

Але Антоніо Шортіно ще добре памятає про українське громадянство. І цьому теж дивуватись не треба, бо українське громадянство любить і вміє пошанувати чужинця, в якому знаходить симпатії й зрозуміння до української справи. А до злиднів большевицького панування, на Україні таки було й чим і як вшанувати й почастувати.

І Антонія Шортіна свого часу таки в нас добре шанували, бо він жеж був тим першим різьбарем — та ще й чужинцем, який звязав своє імя з іменем нашого великого Шевченка. Його модель памятника Шевченкови поміж всіми, що були на трох конкурсах, проголошених комітетом будови памятника Шевченка в Київі, найбільше відповідав духови самого Шевченка й нашим національним традиціям. Це було ще до війни, коли українське громадянство ще щойно збиралося в гарячко й свою першу масову акцію виявило в зборі грошей на памятник Шевченкови в Київі. Зібрали тоді більше як 100,000 карбованців. Проголошували інтернаціональні конкурси й на них переміг Антоніо Шортіно, — але... прийшла війна! На гроші наклав руку московський уряд, а проєкт памятника Шевченкови опинився в київському міському музею, де жде кращих часів.

Саме цими днями я знайшов його фотоґрафію в італійському тижневику „Ґран Мондо" (з 10 квітня 1920), де він прикрашує статтю про Шевченка п. Мавриція Россара. Постать самого Т. Шевченка, а особливо сліпого кобзаря, що грає під ним на бандурі, так промовляють до серця, що впрост не віриш, що їх міг вирізьбити чужинець.

Антоніо Шортіно, Мальтієць — себто Італієць з острова Мальти, що належить до Великобритійської Імперії. Він уже від довгих років є директором Британської Академії Мистецтва в Римі.

Я знайшов його в його студії на вія Марґутта, осередку артистичного життя найбільш артистичного міста Европи.

— Маєстро, — сказав я, — я приходжу запитатись у вас про одну велику таємницю, якої, зрештою ви можете мені й не відкривати. Ось гляньте: сьогодня я знайшов у себе поміж старими паперами оцю фотоґрафію вашої праці. Скажіть мені, яким чином ви змогли передати так гарно й виразно, в глибокій синтезі, зміст Шевченкової поезії, коли всі оті інші — російські, польські й навіть українські мистці, на тім заломилися?...

Мій ласкавий господар привітно всміхнувся.

— Це, мабуть, тому, що це мій фах і покликання. Перше, заки приймаюся за працю, я інтуїтивно вчуваюся в неї, вчуваюся в її оточення, вчуваювя в природу, з якої вона виросла... Адже я тричі був на Україні. Я блукав по її степах. Я розмовляв з її людьми, я придивлявся до її селянського життя, Памятаю, як одного разу мене завезли до Чернигова — прегарне місто, але після двох днів я мусів сказати моїм пресимпатичним провідникам, українським панам з Комітету (памятаю, була там премила пані, українська поетка, тепер не пригадую імени,... О! імена всі мені вже вилетіли з памяти!): — „Будьте такі добрі, відпустіть мене самого походити трохи по селах".

— І вас пустили? — Як же ви порозумівалися з селянами?

— О-о, дуже просто. Ми італійці, зрештою й вдома говоримо руками. Порозумівались дуже добре. Потім я студіював фотоґрафії, старовинні ґравюри. Ах, у вас там дійсно стільки краси .. поезії! Бідні лише люди, бідна країна...

— Спасибі за добре слово! А над чим же тепер працюєте?...

— А ось бачите, — він повів рукою по студіо, повному прегарних статуй, — підготовляю виставу в Америці...

— В Америці?

— Так. З Америки приїздить що року до Европи спеціяльна комісія знавців і запрошує мистця, який її найбільше вразив своїми творами, зробити виставу в Америці... На їхній рахунок, розуміється... Цього року мене запросили, і я готуюся. Але ще не знаю, коли поїду. Мабуть, краще трохи перечекати цю крізу.

І він почав мені пояснювати: — Як бачите, це все на американські теми. Оце різьби, що символізують рух, швидкість у небесних просторах, на землі й під водою. Ось Ліндберґ, що зі швидкістю блискавки летить через трансатлянтичні простори. Оця різьба з арабськими кіньми, що мчать в шаленому пориві, символізує безмежність пустині з її таємницями; оця прегарна жінка, що ніби підноситься в повітря, відриваючись від землі, є символом плідности народів, а ці дві дитини, що танцюють у неї на голові, символізують нові покоління, що радіють світлом життя й вірять у будучність.

Маєстро Шортіно ще довго показував і пояснював мені значіння своїх праць, і я почув, що він таксамо радіє світлом життя й вірить у будучність.

І мені було з ним так приємно й добре. Спогад про Шевченка, про Київ, Чернигів, Дніпро, степи, наших селян, наші хати ніби вязав нас золотою ниткою, і я таксамо радів світлові життя й вірив у нашу світлу будучність.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Коляда УВО з Филаделфії: Додаємо до списку жертву: Андрій Слободян $1.

Г. Ґ., Перт Амбой, Н. Дж. — Ваша заява в справі інтриґ у громаді мусіла би бути перероблена, колиб вона мала піти навіть як оголошення.

М. Б., Гемонд, Індіяна, — Ми не є дієцезія й священиків на парохії не розсилаємо. Ті справи нас не обходять.

И. Т., Форд Сіти, Па. — Певно, що справа Сиротинця важна. Але коли вона застрягла, то тому, що не зложено відповідних фондів. Ту справу буде нагода порушити на конвенції.

В. В., Форд Сіти, Па. — Як хочете, щоби було друковане, так пишіть на одній стороні й пером, а не олівцем. І пишіть про дійсне життя в громаді, або про якусь загальну справу.

Н. С., Нюарк, Н. Дж. — Ми Вам радимо читати ріжні книжки, але читати треба розумно. А це не така легка справа. По церквах ріжно говорять. Це відома справа й нема потреби писати про це в нашій ґазеті. І так кожде наше критичне слово беруть зараз як виступ проти церкви.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БЕНВУД, В. ВА. Відділ 157 взиває всіх своїх місцевих і позамісцевих членів прийти на мітінґ 19 березня в годині 2-гій пополудни до церковної галі. Довгуючі члени, коли не сплатять своїх довгів, будуть суспендовані. — Дмитро Палюх, пр.; А. Виришиньський, кас.; М. Миско, сек.

ШІКАГО, ІЛЛ. Товариство Тараса Шевченка, від. 252 оповідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 19-го березня 1933 р., в годині 12:30 пополудни, при Вест Ірі Улиця. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ бо є важні справи до полагодження, а також пригадується довгуючим членам вирівнати свої вкладки, бо будуть в противнім разі суспендовані. — За уряд товариства: І. Магас, предс.; Н. Читвінський, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, подає до відома всім членам місцевим і позамісцевим, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 19 березня, в годині 2-гій пополудни в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження, як також справа платні членських вкладок. Член, котрий хоче перейти на новий рід обезпечення зволить принести на збори свою стару грамоту. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Калиновський, предс.; І. Коваль, кас.; К. Земледух, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99. повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 19 березня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до вирішення. Хто бажає перейти до нової системи, то нехай принесе на мітінґ свою стару грамоту та підпише аплікацію на нову. Також хто має дорослі діти, нехай принесе діточу грамоту і підпише аплікацію до повнолітних членів. Проситься довгуючих членів, щоби старалися хоч по троха сплачувати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Герман, фін. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестрицтво св. Ольги, від. 318 У. Н. Союза відбуде свій звичайний мітінґ дня 19 березня, в год. 2-гій пополудни де завше на мітінґ повинні явитись всі членкині і члени і заплатити свої вкладки а особливо члени довгуючі мусять, бо коли западе щось надзвичайне, то не можемо за нікого з каси відділу заплатити до У. Н. Союза, як не мож буде з банку взяти грошей то ті члени котрі більше довгують будуть суспендовані, бо головна канцелярія жадає почтової пересилки грошей а не банкової чеками. Тому мусимо мати готівку на (моні ордер), а ми не маємо як члени не заплатять. — За уряд від. 318: А. Куштай, пред.; П. Маслюк, кас.; В. Саюк, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Товариство Запорожська Січ, від. 347 У. Н. Союза повідомляє, що звичайний мітінґ товариства відбудеться в годині 2-гій пополудни, дня 19-го березня ц. р., в гали де звичайно. Проситься, щоби всі члени явилися на мітінґу, а також проситься тих членів, що подалися на зміну грамот, щоби принесли старі грамоти на мітінґ. — Ів. Гатала, предс.; Ст. Мусій, кас.; Г. Тимчій, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198 повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що квартальний мітінґ відбудеться дня 19 березня, в Івана Фучило, рр. Авеню. Проситься всіх членів зійтися в 6-тій годині ввечір, довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглости, не прибувший член на сей мітінґ заплатить кару після ухвали членів. — О. Сидор, предс.; Гр. Лисяк, кас.; В. Погорівка, сек.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє усіх своїх членів, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому в Пасейк. Повинністю є кождого члена бути на тих зборах. Взивається кождого члена, щоб старався заплатити місячну вкладку, щоб назбирати на розмет, бо з банку не знати, чи можна буде вибрати гроші. Довгуючі понад ограничений час будуть суспендовані, коли не вирівнають своїх залеглостей. Хто замовив аплікацію на виміну грамоти, нехай принесе з собою стару грамоту. — Мих. Федорів, фін. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє, ощ з важних причин збори не могли бути, як було проголошено, тому збори відбудуться в неділю, 19 березня, в 5-тій год. ввечір. Є важні справи. Ті, котрим дано обовязок до виконання, мають бути присутні. Котрі думають перейти на нову систему, зволять принести старі грамоти. Довжні стратять всі привілеї і будуть суспендовані. — Гр. Григорчук, пр.; Н. Зубик, кас.; М. Туркот, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Жін. оТв. Згода, від. 358, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі. Довгуючі членкиці повинні прийти і вирівнати свої залеглі вкладки. — З. Когут, предс.; Е. Лабик, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 300, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться 19 березня, в гали церковній, в годині 1-ій пополудни. Порситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полаогдження. Довгуючих напоминається, щоби вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Хто хоче виміняти свою грамоту, нехай прибуде на мітінґ і принесе свою стару грамоту. — Мих. Гладіо, предс.; Мих. Макар, кас.; Дм. Козіоринський, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 803 Н. Фронт ул. Проситься усіх членів явитись на тих зборах і виповнити свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовні. Повідомляється тих членів, котрі не платять до братської каси, такі члени мусять платити кождого місяця, бо братська каса за них закладати не буде. — Н. Антонюк, предс.; Н. Михалишин, кас.; І. Рудакевич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться 19 березня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній, де звичайно. Проситься членів прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Котрі члени ще грамот не виміняли, то проситься принести стару грамоту на мітінґ, щоби можна заслати до У. Н. Союза і виміняти на новий рід обезпечення. Сего місяця братська каса не може за нікого платити, бо грошей нема; кождий має прийти і заплатити за себе. — П. Пошивак, предс.; В. Бартош, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. оТв. ім. Б. Хмельницького, від. 22, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в год. 3-тій пополудни, в гали Нар. Дому, 101 Гренд ул. Проситься членів прибути на означений час, бо є багато важних справ до полагодження. Порситься членів принести старі грамоти для виміни на нові. Неявившийся член підлягає карі після статута. — М. Баглай, секр.

А. Баварський.

ДОБРА ВІРА

(Оповідання).

(15)

— Скажу йому, що люблю його. Очевидно також скажу, що на сім світі злучуся тільки з таким, з яким зможу бути разом на тім світі. Його голова в тім: скажу йому подбати, щоби могло статись одно і друге.

Потерпаючи, що Тимко готов вийти і відійти ще заки засвитає, вона не ждала до рана. Схопилася, зодягнулась і, вийшовши до стайні сіла на порозі. Сидячи так, молилася до Матери Божої, до святої Дороти і до всіх святих, щоби опікувалися нею і не дали їй зробити щось такого, що веде до пекла. Далі вона стала просити святого Тимотея і всіх святих, щоби вони православного Тимка справили на дорогу до католицької церкви, бо таким способом, придбавши для правдивої церкви одного вірного, спасуть також її душу від такого гріха, як любов до шизматика.

Когут запіяв і вона схопилася тай протерла очи. Вже свитало.

— То я здрімалася, сидячи! — сказала до себе.

Стала наслухувати, чи на стриху Тимко рухається. Не чула нічого.

— Він мабуть також аж над раном заснув. Нехай собі спить хочби аж до полудня.

Дорка пішла до коров. Коли вже доїла останню, надійшов пастух і пустився драбиною на стрих.

— Ти чого там лізеш? — спитала Дорка.

— Там скриня з моїм шматтям, — відповів пастух. — Лізу виймити чисту сорочку, бо коли вчора захопив мене дощ, то я, втікаючи до хати, впав у болото і цілий замарався. Через ту зливу я не міг вчора скочити сюди, щоби переодітися. Я ніч переспав у тій заболоченій сорочці в пекарни.

— А не товчися дуже, бо там в сіні спить якийсь мандрівник, що перед бурею схоронився тут.

Пастух поліз на стрих і ступав обережно, щоби й сіном не зашелестіти. По хвили Дорка почула його крик:

— Дорко, Дорко! Деж той твій мандрівник?

— Та не кричи так. Він спить на сіні. Може цілий зарпався в сіно...

— Хіба так, бо в сіні є яма від когось такого, що тут спав.

— Бесаги є коло дверей?

— Ніяких бесагів нема. Є лише коц. Мабуть такий, як твій.

Під Доркою зігнулися коліна. Хвилю стояла і, хитаючися, пішла до кімнати. Там дала волю сльозам. Коли виплакалась, умилася, щоби люди не пізнали, що вона плакала, і пішла, як звичайно, на снідання до хати. По дорозі думала:

— Куди він повіявся?

Побачивши господаря, вона перед ним не затаїла, що столяр Тимко сховався був у неї перед бурею, що вона його нагодувала, що вислала його на стрих спати і замкнула двері на ключ, що він опівночи виломив двері і пішов. Лиш того не сказала, що вони обоє балакали, коли вона була у своїй кімнатці, а він під її вікном.

Дорка розказувала при сніданню, отже чули всі. Чула жінка господаря, чули його діти, чула вся челядь.

Дехто вірив, що між ними лиш так було, як Дорка розказала. Та були й такі, що підсміхалися; гадали, що було дещо більше. Тих усмішок Дорка не бачила і злобних колючок, якими деякі перешіптувалися, позираючи на неї, не чула.

Від тої днини Дорка стала не та, що була до тої днини. Весела і жвава, хоч не пуста, перемінилася в задумчиву, тиху. Людей виминала. Зробивши свою роботу, щезала в своїй кімнатці, або бігла до церкви. Чи в церкві, чи у себе, щиро молилася. Раз, коли всі сиділи при обіді, увійшов якийсь, що їздив аж до Бережан. Розказуючи, що там бачив і чув, сказав також, що той столяр, котрий тут робив, тепер є в Бережанах, бо має там якусь роботу. Заробляє несогірше.

Що Дорка перша поклала ложку і більше не їла, не здивувало нікого, бо таке бувало дуже часто. Від якогось часу вона дуже мало їла.

Парубки в селі звали Дорку гордою дівкою. Се тому, бо вона була для баламутів така неприступна. Найбільшу злість на неї мав син одного богача, перед котрого напастливістю остоялася мало котра дівка в селі. Бо він був не лиш богач, але й уродливий парубок. Раз, який тиждень перед тою бурею, він на музиках присікався до Дорки. Коли вона верталася до хати, причепився до неї. На дорозі обіймив її за стан і каже:

— Я вже знайшов собі дівчину. Я собі тебе знайшов.

— А я знайду собі хлопця, такого, що й без грошей і без маєтку є гарний! — дівчина відповіла, богатого баламута відіпхнула від себе і побігла до хати.

Ті нехтовані парубки помітили тепер, що Дорка якась не своя. Вони зрозуміли се по свому. Стали рахувати і вирахували, що від того часу, коли столяр Тимко ночував в її стани. Вони тішилися, ждучи, що з того вийде.

Господар також помітив і дивувався, що Дорка не така весела і жвава, як була раньше. Дивувався, що вона така бліда. Він чув, що таке парубки нашіптують на неї, та не давав їм віри.

— Хіба що дівка залюбилася і її вялить любовна дурійка, — подумав.

За селом була каплиця з образом зарваницької Богородиці. Той образ був дуже поважаний в цілій околици. До нього приходили процесії з усіх сусідних сіл. В свято першої Богородиці, видоївши вечером корови, Дорка пішла до каплиці і молилася словами:

— Мати Божа, прощаю тебе. До тебе я більше не прийду!

Прийшла до своєї стайні і, сидячи на порозі, перекуняла до рана. Рано вийшла з хати з невеликим клунком під пахою.

До коршми, що була на другім кінци села, зайшов якийсь сторонський. Коршмар не знав його. То був столяр Тимко. Казав дати собі хліба, пару кварґлів і склянку пива. То була така пора робучої днини, в якій ніхто до коршми не заходив. Коршма стояла порожна, отже коршмар розбалакався з гостем. Гість сказав, що знає Лащука. Спитав, що в його хаті чувати.

— В родині Лащука нема нічого нового — відповів коршмар. — Як правда те, що парубки шушукають, та щось нове буде хіба у його наймички Дорки. Раз у неї ночував якийсь волокита. Він бутьтоби сховався перед бурею. Від тої хвилі дівка перемінилася. Що з того вийде, ще не знати. Незабаром мусить показатися, чи поговір оправданий.

Оповідання коршмаря втішило Тимка. Він був у своїмріднім селі і продав шматок своєї дідизни, бо загадав оженитися з Доркою і осісти в її селі, таки в її власній хаті.

Батько Дорки був бідним халупником-зарібником і полишив хату одинокій доньці. Вона в своїй хаті не мешкала, бо було би їй дуже далеко бігати до Лащука, у котрого заробляла на хліб насущний. На добавок вона мусіла в господарстві бути під рукою. Свою хату наймила комірникови і сама перенеслася до Лащука.

Покинувши своє село, Тимко не зараз пішов до Дорки. Він ще хотів дещо заробити. Пішов до Бережан, де дістав добру роботу. Також мав роботу в Зарваници коло Підгаєць. Се, що тепер про Дорку сказав йому коршмар, укріпило його в переконанню, що він до Дорки не спізнився; що вона його щиро любить. Він перейшов тяжку боротьбу в своїй души. В тій боротьбі побідило його серце.

Заплативши, Тимко вийшов з коршми і пішов далі. Хату Лащука оминув і поступив до стайні. Стайня була порожна, бо корови ще не вернулися з пасовиска. Тимко застукав у двері кімнатки. Застукав ще раз і ще раз. Не озвався ніхто. Вийшов зі стайні і став зазирати до кімнатки крізь вікно.

— Дорка хіба в хаті господаря, — подумав.

Тимко вийшов на дорогу. Дорогою ішов якийсь хлопчина. Тимко спитав його:

— Чи ти не бачив, щоби наймичка Дорка пішла до хати Лащука?

— Коли то було, як Дорка ще ходила до тої хати?! Вона тепер Бог зна де! Якось то я бачив її, як ішла шляхом на Броди.

Тимко здивувався, бо коршмар не сказав йому нічого про те, що Дорка вже відійшла від Лащука.

— Треба мені самому зайти до Лащука, — подумав.— Там і не питаючи, довідаюся, що з нею сталося.

Тимко пішов і з Лащуком зійшовся на подвірю. Став йому розказувати про ту роботу, яку робив в Бережанах, та що тепер вертається спробувати, чи не взяв би його назад його давний майстер. Розмова перейшла на урожай.

— Збіже несогірше, — Лещук розказував. — Тільки худобяча пошесть та пискова і ратична, зробила багато шкоди.

— Тому то ваша стайня порожна і ви дівку від коров нагнали, бо вона вже непотрібна, — Тимко перебив.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

THIS MAY PROVE MOST UNUSUAL LETTER YOU HAVE EVER READ.

Unusual because it is from a young American born Ukrainian, who is willing to do something for the young Ukrainians and ask for nothing else but cooperation. Doesn't that make it the most unusual letter?

I have been reading many well written and very interesting articles in your paper, the "Svoboda", by different young Ukrainians. It certainly is very wonderful to see your newspaper publish these articles, which I think most of us are very anxious to read.

All of us know that these are hard times. Thousands of us Ukrainians have been thrown out of work. Thousands of others have had big salary cuts. And thousand of families are in destitute circumstance. Almost all of us are suffering at a greater degree than ever before.

But I have decided to go further than that. I have been thinking seriously about organizing a Friendship League in your daily paper. That's if you would be willing to co-operate with us, "Young Ukrainians". The league will thus aford only Ukrainians, at which it will be delightful ways of becoming acquainted, making pen friends and getting in touch with readers in different parts of the country and the world, for the purpose of corresponding, obtaining specimens, post card views and so on. Through this we Ukrainians will become better acquainted with each others. And we will be able to organize ourselves stronger in United States of America.

To have this league started in a right way, I would suggest that it should not be posible for you to print exchanges, requests and similar personal items in detail and have space for other things. It would be proposed that name and addresses only be given, in this way all arangements can be made through correspondence and misunderstanding in great measure avoided. The names of those especially interested in exchanging flowers, quilt-blocks, miscellaneous articles, or who desire correspondence, will be placed each under separate headings. Thus published each reader, if interested in flowers, quilt-blocks, miscellaneous or just plain pen-friends, can choose the name he wishes to write to. Then make friends and find out things about what other Ukrainians are doing at the present time in different cities.

Many of Ukrainians will think it is just foolishness to start this league. But I shall explain to them that it will not be a waste of time. It will keep the Ukrainian people ALERT and up with the times. They will always be on the lookout for news, which they will send to their friends. It will also be educational, as the correspondent will try to use good language and will try his, or her, best to write plainly, thus learning a valuable lesson. So many Ukrainian people seldom write, that they get out of practice and just scribble when writing. Writing also developes the mind, as it keeps you thinking what to write next. Thus making an ALERT MIND.

In conclussion, would gain a knowledge of things. We would develop our minds to higher degree. Young American born Ukrainians will learn more about our own counthy and language. We will gain better friendship and through this we will be able to organize ourselves stronger, to fight for the rights of our BELOVED COUNTRY.

Wishing you the best of luck to have this gone through and hoping that all Ukrainians may understand that we want to gain FRIENDSHIP.

Your best Ukrainian Pal,

Carnegie Bychak,

619 Woodvale Ave., Johnstown, Pa.

—o—

ORGANIZATIONS AND ACTION.

It seems to me that the younger Ukrainian people in America are letting our opportunities pass us by simply every day. We profess the desire to go hand in hand with the older generation in our support of Ukraine. We address, through the "Svoboda", many appeals to that effect. We urge this in various ways, by arguments, by entreaties. We want action and we want unit.

If we do not get as much results from our appeals as we would like to, we find the cause of this failure.

To my mind, we can not get together unless we have a purpose. We can not get into action unless we want to accomplish something.

If the first place, we know that we want to help in some manner the Ukrainian movement, but most of us do not know how and when. Hence, when we are asked to do some work by representation of the older Ukrainian groups, we can not do it right. Later most of the times we just count our failures and disappointments instead of looking at them as practical experience which could lead wisedom and perfection.

Our prospects would be a great deal brighter if we had competent people. This can only be accomplished through education and experience. To acquire experience and to learn we should create organizations which will promote schedules of certain educational work among the members and those that come in contact with these organizations.

In order to assist the older people in their aim, which is in their struggle to establish for Ukraine those principles which long have been established by democracy of the world, we must know these people better, what are their spiritual, historical, political, and economical background, on which they can build an independent state. To know this we must study the history, culture, political movements, economy, geography, language, etc. Where can we learn this? In our Social Clubs which we are so rapidly organizing now. Truly, it is good to have these social clubs where we can learn how to dance, how to behave socially, etc. They help us to create friendship and we receive a certain amount of recreation. But in what manner can we help Ukraine in her cause, if we remain ignorant of the subjects mentioned above?

As I have mentioned before in the columns of "Svoboda" and else where, I think the organization for the younger set, such as Civic groups, can cover the required fields.

Civic groups are formed to further civic and social interests and enterprises in their localities. Besides the local welfare of the communities it enrolls special programs for training and developing. Local experiences prepare for greater and more responsible work in the political and cultural fields. Greater knowledge will form vision and conviction which will arouse us to interesting work and action. Mass and protest meetings are one of the final results of organized action. Protest meetings are for the purpose of adopting, by mass vote, resolutions planned to express by organized force our feelings after an objectionable cause. All the participations in mass and protest meeting, anniversary celebrations, etc, give us only partial understanding of separate facts of Ukrainian questions.

But if we think of serious and systematical work in the Ukrainian field we shall prepare ourselvs to such a purpose bearing in mind that this must be in a serious and systematical fashion. At the same time we must remember that we are Americans and carry solidity and action of this race into our organizations. Well established organizations have many of settled rules and plans of action and conduct to offer you.

Those who wish to fulfil the hopes and faith placed in us by our parents and people, and feel that they can and wish to aid in the struggle for the freedom and the state of Ukraine, should consider a strong fundamental preparation for usefulness. Are we going to prepare for action to better our positions or will we place a large cross on what our parents have started to build?

Katherine E. Kedrowsky.

—o—

ВЛАСНИМИ СИЛАМИ.

Скільки разів мені приходилось побувати на ріжних зборах Українців та слухати там ріжних закликів, скільки не читав я ріжних статтей, що ми, і хто ми. Покажім, що ми такісамі культурні як і інші, що ми тесаме потрафимо, що й інші й т. д.

Раз такі заклики даються чути, то це значить, що ми ще самі не є цього певні, що ми дійсно дорівнуємо іншим, що ми дійсно таксамо культурні як інші. Бо колиб ми справді такими були, то в нас була би свідомість цього; а коли би була свідомість, то ми над тим навіть і хвильки не потребувалиб застановлятися і тратити силу та енерґію, щоб іншим це показувати. Це булоб для нас настільки самозрозуміле і ясне, що це мусілиб інші бачити без нашого показування, без нашого крику.

Коли нам треба щонебудь показувати і доказувати, то не тому, щоби переконати інших, а переконати самих себе. Переконаймо самі себе, що ми культурні, повірмо самі в це, то й інші нас за таких вважатимуть. Переконаймо самі себе, що ми маємо такісамі права на самостійне життя, життя державне, як і інші народи, тоді інші силою факту це побачать.

Біда в цьому, що в нас нема довіря у свої власні сили, в свої власні здібности. Через цілу історію українського народу цей брак довіря у власні сили тягнеться червоною ниткою. Ми все старалися знайти опертя на когось сильнішого, бо не вірили в це, що власними силами можна вдержатися. Ми все мали якісь орієнтації на когось, ми все шукали сильнішого союзника між чужими, а ніколи не покладалися на власні сили, не шукали союзника найсильнішого і найвірнішого, яким може бути і тільки є свій власний нарід, свої власні сили, довіря в ці сили.

Не диво, що й тепер ми все чомусь оглядаємося на боки, ждемо помочі від когось. Ми не віримо самі в себе, що ми можемо щонебудь сотворити; ми не віримо, що наші спроби увінчаються успіхом, а хоч і увінчаються, то чи ми знайдемо належне признання в інших за нашу працю. Ми ждемо признання від інших, а самі собі цього признання чи не хочемо, чи боїмось дати.

В нас дивна, своєрідна льоґіка. Ми розуміємо, або бодай кажемо, що розуміємо, значіння Світової Вистави; передбачаємо користи, які ця Вистава зможе принести цілому українському загалови; знаємо, що ніхто нам цеї Вистави не влаштує, як ми самі цього не зробимо; ніхто зломаного цента не дасть на український павільон, як ми самі не дамо; а всетаки чомусь зволікаємо, з дня на день відкладаємо—ждемо чогось, чи когось, а в той самий час кричимо на всі заставки, **що ми хочемо показати світові, що ми такі самі культурні, як інші народи.**

Покажім вперед самі собі, побудуймо павільон, урядім Виставу як слід, а світ самий побачить і скаже своє слово.

Роман Рошко.

Ів. ШЕЛЕСТИНСЬКИЙ.

У ВЕЛИКЕ ТРИСТАЛІТТЯ

—o—

Минуло триста літ,
Як під скажений танець лиха
Народився на світ
Муж України великий.
Народився будучий гетьман, —
Байдуже де, — в палаті чи вертепі:
Хрестне імя дали йому Іван,
А називавсь він Мазепа.
І ріс Іван Мазепа.
Під шум народньої хуртовини,
Та не знав, що прийде потреба
Боронити Батьківщину.
З дитяти виростав
На велитня народу;
В душі все мрію леліяв:
Принести славу козацькому роду.
Колиж батька Хмельницького слава
Світом широким гомоніла,
Тоді Мазепина мрія молодеча
В казочний світ летіла:
Бачив себе на коні,
Булава в руках блищала;
Дивня богиня царським омофором
Стать його горду покривала.
Умер Богдан Хмельницький —
Не скінчив задуманого діла,
А вороги дітей Вкраїни
Гнобили, як хотіли...
Настали тяжкі часи на Україні,
Тягнулись змагання і терпіння;
Земля цвитуча дожила „Великої Руїни",
Лихо гуляло в переміну.
Тумани непроглядні залягли по степах:
Правобереже горіло в ляцьких
Й татарських полуміннях, —
Лівобереже стогнало в лабетах Москаля.
Народ терпів і мовчав;
Запорожці степами гарцювали:
Били врагів, як закон дідів повчав,
Та сваволею жили-промишляли.
Тодіж Мазепа ум сталив,
Щоб взять булаву в свої руки
Та прогнати з рідних нив
Ляцькі і московські круки.
Колиж йому літ сорок минуло,
Козаки піднесли булаву
І на всій раді загуло:
„Гетьманувать тільки Мазепі Івану!"
Устав Мазепа, випрямився,
Булаву в руки взяв,
Козацькій громаді поклонився,
А ніхто не знав, що гетьман думав.
Став гетьманом на славу Україні
Іван Мазепа — чоловік;
Стали гоїтись рани та руїни,
Що задавав ворог від вік.
Та не всі згоїлись рани народні,
Бо із півночі з снігів безодні
Сусід-приятель надходив,
Нові терпіння приносив.
Ведмідь восточний напливав,
Заповняв Україну Москалями;
Цар Петро тяжку дубину піднімав
Над її нещасними синами.
Цар Петро Великий
Козацькими кістками гатив болото;
Московський реформатор дикий
Пробив вікно в Европу.
Столицю Петербург ставив,
Україну все дужче розпинав,
Костри і шибениці будував,
Святі місця на ній сплюгавив.
Бачив тее Мазепа
Тяжкее народнее горе,
Зближалася свята потреба
Пошукати йому волі.
І замислився гетьман Мазепа
У Батурині в світлиці:
А хто прийде із помічю Вкраїні,
Хто союзником знадобиться?
Ой пише Мазепа листи
Та до короля шведського Карла:
„Чи не маєш ти, брате, на мислі
Летіть по Вкраїні полетом орла?
Дай же, брате, поміч-пораду
Проти лютого звіря чоловіка,
А наша козацька громада
Не забуде тобі цього до віку".
І герой народу Шведів
На просьбу Мазепи гетьмана
Рушив в похід на північних ведмедів,
Щоб спасти Україну від тирана.
Зійшлись народи світа
На полях міста Полтави,
Одні, щоб здобути волі хоч дітям,
Другі, щоб закувати ближнього в кайдани.
Прийшов Мазепа з сердюками,
А Гордієнко з козаками,
Карло XII із лицарями,
Петро Великий з дикунами.
Рішалась там судьба народу:
Гармати грали, боєвий крик лунав,
Та втрачено надію на свободу,
Бо цар Петро побіду в руках мав.
Гей, та літає сивий гетьман Мазепа
Конем по вcтеленім трупом полі:
„Гей, та не дайте, хлопці-молодці,
Москалеви на поталу нашу долю.
„Гей, та борітесь, діти мої,
За волю рідного краю,
Гей, покажіте ворогам у вічі,
Що шаблі ще в руках маєм!"
Та не помогло...
Хоч Гордієнко і козаки як льви бились,
Судьба рішалась й загуло
Між військом: „Карло ранений похиливсь".
Почалася втеча.
То не люди, а звірі за людьми гнались.
Гетьман Мазепа ізнеміг
Та з Карлом в Туреччину спасались.
Втікало союзнеє військо
Степами-пустарями,
А цар Петро Великий
Гнавсь за ним з драґунами.
В землі турецького султана
Спаслись останнії ґерої,
Ті, що змагалися з тираном,
Ті, що боролися за волю.
Ой, там у Галичі Новому
Сумно галка кряче;
Старий ізгой Мазепа
За рідною землею ґірко плаче.
Ой, плаче ридає,
Бо смерть в очі заглядає,
Та журиться старий Мазепа,
Що не на Вкраїні поховають.
І смерть прийшла...
Скосила велитня народу,
Що все життя аж до скону
Бажав здобути свободу.
Вірні друзі козаки
Очі гетьману закрили,
З жалем та сумом сіромахи
Світом широким розбрились.
Помер гетьман Мазепа
В чужині над синім Дунаєм,
А Україну і до нині
Вороги люті розпинають.
Помер Мазепа...
Та дух його живе усюди на Вкраїні
І родить дух його могучий
Борці за правду все нові.
Встає нове козацтво-гайдамаки
Й нове стрілецтво вже живе,
А в час один злетять орли-птахи,
Щоб діло Мазепи скінчити раз на все.

Саскатун, Саск. (Канада).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Союз Українських Бизнесменів.

Пізна українська еміґрація з бігом часу перестає бути найнижчою клясою серед народностей в Америці і з великим напруженням здобуває собі рівність з народами культурного світа.

Ще перед світовою війною 99 процентів українських еміґрантів в Америці були заняті в найтяжчих роботах і понайбільшій части з найменшою платнею. Та кождий жив надією, що з часом повернеться на рідну землю, до котрої, здається, український народ найбільше привязаний.

Але часи зміняються, а з ними і мрії українського чорнороба змінились. По війні на українських землях запанували вороги, котрі не тільки що не дають поліпшити наших життєвих відносин, але ще й нищать те, що Українці сотками років в неволі створили, та ставлять усякі можливі перепони їх істнуванню. Та всеж, не зважаючи на всякі перепони, український нарід не то що не впадає, а навпаки, ще з більшою завзятістю робить поступ. Він перестає вірити, що хтось йому щось зробить, а більше вірить у свої власні сили, творить своїм коштом Рідну Школу, Народні Доми та постепенно захоплює в свої руки торговлю на своїй землі, як кооператив, „Маслосоюз" і т. п.

Рівночасно і за границями України наші еміґранти напружують усі свої сили, щоби дорівнати іншим народам. В Америці український народ уже перестає бути перехідним еміґрантом і більше старається забезпечити собі і своїй рідні життя в прибраній вітчині. Правда, інші народи нас випередили, та се ще не значить, що ми маємо бути позаду. Теперішня українська еміґрація не та, що була 20 років тому. Тепер ми маємо не лише своє священство, а маємо майже в кождій більшій місцевости своїх докторів, адвокатів, професорів і всяких інших професіоналістів, а то й фабрикантів і всяких промисловців.

І в нашій місцевости, в Нюарку й околиці, є багато професіоналістів та бизнесменів, однак дотепер вони майже губилися в американськім вирі, а багато з них соромилися признати себе Українцями.

Щоб запобігти дальшому губленню одиниць, в тій цили засновано в Нюарку Союз Українських Бизнесменів. Покищо досі гуртуються в ньому сорок членів.

За короткий час існування цього Союза, бо лише чотири місяці, заходами цього малого гуртка членів улаштовано один баль, дано науковий відчит та виставу з найліпших сил, „Запорожець за Дунаєм". Крім того асиґновано з каси частину на протестаційне віче в Ню Йорку та дано кількадесять кошиків поживи крайно потребуючим українським родинам.

Важніші цили цього Союза назначені в його статуті. Ось вони:

1. Попирання моральних і матеріяльних інтересів своїх членів, як теж української нації в старім краю.
2. Обєднання українських купців і професіоналістів, береження розвою їх економічних інтересів, плекання купецького знання і замилування до торговлі у всіх її галузях та взаїмне товариське зближення членів.
3. Поширювання дальшої освіти в области торговельній та піднесення культурного й освітного рівня взагалі.
4. Дати почин до покликання до життя відповідним чартером орґанізації, котрої члени могли би діставати хвилеву матеріяльну піддержку в роді позички.
5. По можности піддержувати фінансово ті ґрупи в старім краю, що стремлять до української державної самостійности.

До виконання повищих цілей потрібно сили. Ця сила в нас є, тільки що не злучена.

Тож у кого бється українське серце та хто ще не забув, з якого коріння походить, хай стає в ряди Союза Українських Бизнесменів, а тим причиниться до здійснення намічених Союзом цілей. Хто стає членом цеї орґанізації, цей помагає самому собі в своїм інтересі, а також своїй поневоленій нації.

Ю. К.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вистави Товариства „Дністер", відділу 361 У. Н. Союза.

Це правда, що Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, дає кождого року вистави, про котрі перед виставою й по ній можна подибати в „Свободі" статті та рецензії. І цього року хочу зазначити, що тесаме товариство дає виставу опери „Катерина". Коли згадую про те, то не тому, щоби в той спосіб оминути кошти оголошення, бо наше Тотариство ніколи цього не робить і завжди дає платні оголошення. І не реклямує своїх вистав дописами, щоби в той спосіб оминути платне оголошення, бо за оголошення одної вистави платить „Свободі" по 10 дол. і більше.

Коли Тов. „Дністер" звертає увагу на свої вистави, то робить це в першу чергу з пошани до української штуки. Воно хоче заохотити й інші Союзові відділи, щоби влаштовували в себе того роду вистави. Бо є в нас добрі штуки, є добрі опери і є знамениті сили. Добрими виставами ми притримуємо наших людей при любови до нашої штуки, ми вчимо їх розуміти дійсну штуку, вироблюємо їх смак. Не кажім, що нема в нас опер. Є вони, як Тарас Бульба, Утоплена, Гайдамаки, Роксоляна, Еней на вандрівці, Купало й інші. Є і добрі композитори опер, як Лисенко, Стеценко, Січинський, Лопатинський, Вахнянин і інші.

Хтож має виставляти ті опери, хто має підпирати нашу штуку, як не ми самі? І отсе саме є положене в основу артистичної діяльности, розвиненої Товариством „Дністер".

Отсе Товариство лучить гарне з хосенним. Дає таку виставу, з якої можна мати якийсь невеликий дохід для Товариства, задоволити членів, а разом з тим підперти змагання тих наших артистичних сил, котрі доконче хочуть діпняти того, щоби ми мали в Америці дійсну українську оперу.

Отсе є причини, чому Тов. „Дністер" дає й цього року виставу опери Аркаса „Катерина" оту оперу, котру, коли її перший раз виставляли, то, як описує очевидець, „зі зворушення, радости і болю всі підчас вистави плакали, а М. Аркаса обдаровано лавровим вінком".

Д. Галичин.

ПОДЯКИ

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного по моїй жінці Катерині Угрин. Також складаю щиру подяку урядникам від. 112 У. Н. С. і всім сестрам, що взяли участь у похороні.

Андрій Угрин,
Клівленд, О.

—o—

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50. Я хорую вже чотири роки і в часі, коли мої фонди вичерпалися, наш справедливий опікун У. Н. Союз подає свою поміч на дальше лікування. Також дякую місцевим урядникам від. 246, за їх труд. Я все буду вдячна тим людям, що приняли мене в члени У. Н. Союза перед 17 роками.

Я нині горда з того, що своїм голосом протесту боронила імя Союза в роках 1915—17. Дуже жалую тих членів, котрі дали зловитись на гачок: М. Хандога, С. Багрій і І. Кравчук.

Тепер кличу до Вас, браття і сестри: орґанізуйтесь до нашого Союза, бо се є найточніша і найсильніша українська запомогова орґанізація і спішіться, щоби не було запізно.

Софія Якимець.

Фільософія.

— Моріц, я приходжу до тебе, бо ти мудрий чоловік. Я вже довго сушу собі голову над тим: чи чоловік живе із середини на зовні, чи із зовні до середини?

— Коли добре роздумаю, мушу тобі сказати: Ні!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Молодь стає нашою гордістю й надією.

Куди не повернися, всюди тепер говорять за молодь. Поглянь у наші газети й там чимраз більше голосів. Над нею ломлять собі голови наші організації, церкви й батьки.

І цілком слушно. Бо коли ми поглянемо на життя в наших рідних селах, то пригадаємо собі, що це ми, коли були молодими зачали той рух, з якого виросли сотки читалень, Січей, кооператив, Народних Домів, драматичних кружків і т. д.

Коли ж ми думаємо про Україну, то мусимо теж глядіти за тим, щоби й тут наша молодь клала основи під нове життя. Бо як не буде того, то не буде й українського життя.

От з того боку треба піднести ту роботу, яку веде молодь громади Гемтремк, Міш. А в першу чергу треба згадати за саму громаду. Вона не є така розбита як інші. Тут є одна церква, є Українська Хата, де міститься школа для дітей і галя для представлень. Є гарний хор і кілька добре зорганізованих товариств. І є добре ведена парохіяльна школа. Але особливо треба піднести те, що є тут зорганізований Український Молодий Драматичний Кружок зі самої молоді, який дає тепер на власну руку українські представлення. Мушу зазначити, що певно не було би тої молоді, вихованої в українськім дусі, як би громада не була подбала про добру школу. А треба знати, що в тій громаді вчили, крім дяковчителя, ще по два, а то й три інші вчителі.

Отсей Драматичний Кружок має понад 80 членів, хлопців і дівчад. Заходом 13 Січової сотні запрошено цей Кружок дати в Дітройт представлення „Дівочі мрії", комедію зі співами й танками. Представлення відбулося в церковній галі при укр. кат. церкви на Кліперт і Едвард улиці.

Додам, що зорганізована в Драматичнім Кружку молодь, це молодь з гай скул і каледжів. Вона має між собою своїх музиків і професорів. Підучується нашого мистецтва власними силами. Вся вона зіспівана. І має сценічну практику, бо многі з них від дитинства звикли до сцени.

Хто приглядався тій молоді, як вона віддавала таку трудну штуку як „Дівочі мрії", той мусить віднестися до неї з найбільшим признанням. Аматори грали як дійсні артисти. А по їх мові прямо не можна було пізнати, що це діти, роджені в Америці.

А їх спів викликував дійсний подив. Ми бачили вироблену групу, яка ставиться з повагою до штуки. Це дійсна гордість громади.

Не можна обговорити всіх роль, бо там виступало яких 25 осіб. Але треба признати, що ролі були добре підібрані. Піднесу тільки кілька осіб, що відограли головні ролі.

Молоденький студент С. Попик поводився в ролі господаря Охрима Чайки свобідно й природно й тільки треба було дивуватися, як тут роджений хлопець міг так добре віддати сільського двірського робітника в старім краю. Коваля віддав знаменито молоденький В. Попик. Мов дійсні зорі Кружка виглядали п-на С. Демян і п-на Г. Добуш, одна в ролі мами — Марти, а друга в ролі доньки — Орисі. Мова чиста як кристаль, голос дзвінкий і знаменита гра чарували слухачів. Мирон Касів відограв поважно ролю Свирида, а вже треба дійсно подивляти великий драматичний талан молодого юнака В. Чабака, що може вибитися згодом на великого артиста.

Годі про всіх писати, а тільки додам, що сльози котилися нам старшим з очей, як ми гляділи на гру тої нашої молоді на сцені. І не треба забувати, що вся та молодь, це діти родичів, членів У. Н. Союза. Глядячи на них, мимоволі насувалися нам думки, що ми старші можемо вже спокійно піти до гробу. Наше місце займе наша молодь, яка ще краще поведе українську роботу в Америці, як ми її вели. І допоможе нашим братам у рідним краю добитися визволення й своєї держави.

Василь Шанайда.

—o—

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Збори „Союза Українок".

В неділю, дня 5 березня, відбулися в нашій громаді загальні збори „Союза Українок" у Бейон, Н. Дж. Предс. А. Липа відкрила збори, проголосила їх ціль і покликала дві секретарки, а саме, п-ну А. Ядловську, щоби записала хід нарад в англійській мові, а п-ну А. Федорик, щоби зробила те саме в українській мові.

Першою бесідницею була п-ні А. Рибакова. Вона виголосила довшу промову, в якій переповіла наші змагання до державної незалежности в старім краю та подавала способи, якими можемо помогти з Америки рідному краєви в його змаганнях до визволення.

Великі діла січового війська, котре полягло в бою з ворогами, не пішли надармо. На місце давних борців виростають нові герої, як Білас і Данилишин, котрі вмираючи, жалували тільки одного, що вже більше не зможуть боротися за Вільну Україну. Тут бесідниця згадала, чому ми не зацікавлюємо наших дітей гарними оповіданнями про наш край, а тільки розповідаємо про якісь страхіття, як то ми в краю тяжко бідили й т. п. Через те тяжко тутешню молодь притягнути до українського життя. А мати, котра виховає свої діти в національнім дусі, передає тим дітям найбільший скарб.

На поклик п. Стефанії Абрагамовської з Ню Йорку і п. Анастасії Рибакової з Филаделфії вписалось до відділу „Союза Українок" 24 членниць. На жаль, треба сказати, що в нашій місцевости є ще багато жінок, котрі не стоять з нами в наших рядах і бокують від організації. Між ними є навіть жінки наших проводирів, котрі вже роками стоять в ріжних організаціях і уряди занимають, але про свої жінки не дбають, щоби їх освідомити й приєднати до жіночих організацій. В імени нашого відділу закликаємо інші місцевости, в яких ще нема відділу „Союза Українок", щоби запросили до себе п. А. Рибакову й С. Абрагамовську, а певно по їх промовах зорганізується й у них відділ „Союза Українок".

Збори закінчились відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Анна Федорик,
секретарка зборів.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сеестр. Любов, від. 37, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членниць, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 19 березня, точно в годині 3-тій пополудни, в гали У. Н. Дому, 216 Фултон ул. На порядку дня звіт контролі та інші важні справи. оДвгуючих взивається вирівнати свої належитости, в противнім разі будуть суспендовані. — Анна оГрін, предс.; Анастасія Огар, кас.; Анна еГнега, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. оГрож. Клюбі, 615 Лакавана ул. Проситься всіх прийти на ті збори і вирівнати свої довги, бо інакше довгуючі будуть суспендовані. Наші збори сего місяця змінені з 4-тої неділі на 3-ту. — Микола Масляк, предс.; М. Камінський, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Мітінг Бр. свг Михаїла, від. 90, відбудеться 19 березня, в галі церковній по Богослуженню. Проситься всіх членів вирівнати залеглости, бо в касі грошей нема за членів висилати до У. Н. С. Котрі хочуть змінити грамоти на нову систему, так з довгом абсолютно не змінюється. — М. оКмориицький, предс.; Ю. Іваськович, кас.; В. Г. Солоп, секр.

ФІЛАДЕФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 19 березня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 847 Норт Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на час. На мітінгу будеться ухвалювати проєкти на конвенцію, та інші справи. Члени котрі підписали аплікації на зміну грамоти, прийшло платити після нової системи. оРдичі, котрих діти дійшли до літ, проситься на мітінгу переписати до членів дорослих. — Ілько Савчин, секр.

—o—

Вольтер.

КОРИДОР ПОКУСИ

(або як можна вибрати чесного міністра фінансів).

Набусан, король острова Серандіб, був одним з найліпших володарів Азії. Цього доброго володаря завше хвалили, однак його обдурювали й обкрадали. Хто лише хотів, грабив його скарби. Міністер фінансів острова Серандіб давав завше до цього приклад, а його всі вірно наслідували. Король про це знав. Він змінював часто свого скарбника, однак не міг змінити лихого звичаю, а саме ділити королівські доходи на дві нерівні части, з яких найменша припадала королеви, а найбільша його міністрам.

Король оповів свою біду одному мудрецеви, на імя Задіг.

„Ви, що знаєте так багато річей, сказав король, не могли ви мені порадити, якби то мені знайти скарбника, який би мене не обкрадав?"

„Дуже радо, відповів Задіг. Я знаю знаменитий спосіб, у який можна буде дістати чоловіка, щоби мав „чисті руки".

Король, урадуваний, спитався мудреця, як треба до цього братися.

„Треба лише, сказав Задіг, приказати танцювати всім тим, що хотять заняти місце державного скарбника. Той, що буде танцювати найлекше і найгарніше, буде напевно найчеснійший чоловік".

„Ви собі кпите з мене, сказав король. От гарний спосіб вибирати міністра фінансів! Що? Ви твердите, що той, хто буде робити найліпше всякі викрутаси, буде найчеснішим і найзручнішим скарбником?"

„Я не ручу, що він буде найзручнішим, відповів Задіг, однак я вас запевняю, що він буде без сумніву найчеснішим чоловіком".

Задіг говорив з таким переконанням, що король вкінці повірив йому цю справу.

„Добре, сказав король, робіть, як ви це розумієте".

Того самого дня Задіг казав оголосити в імени короля, щоб ті, що хотять обняти місце державного скарбника, явилися в легкім шовковім убранню в королівськім передпокою. Прийшли шістьдесять і чотири кандидати.

Прикликано музиків до сальону, де мав відбутися баль. Все було готове до балю. Однак двері до сальону були замкнені, а щоб до нього ввійти, треба було переходити через вузький, досить темний коридор. Королівський слуга, впроваджуючи кождого кандидата зосібна до сальону, полишив його на якийсь час самого в цім темнім коридорі, де король казав розмістити всі свої скарби. Як усі кандидати ввійшли до сальону, король приказав їм танцювати. Ніколи ніхто ще не бачив, щоб танцювали так незграбно та невільно. Всі танцюристи поспускали голови та позгорблювались і, притискаючи руки до боків, рухалися в танцю з великою трудністю.

„Що за лайдаки!" сказав потихо король до Задіґа. Лише один зпоміж них усіх ступав легко. З випростуваною головою він дивився відважно наперед себе, роблячи ріжні ритмічні рухи тілом і руками.

„От чесний і чемний чоловік", сказав Задіґ.

Король обняв цього доброго танцюриста й оголосив його державним скарбником. Всіх інших казав якнайгостріше покарати, тому, що кождий з них підчас того, як знаходився сам в темнім коридорі, наповнив так сильно свої кишені, що заледви міг ходити.

Ця слабкість людської вдачі обурила дуже короля, тому, що зпоміж шістьдесяти і чотирох танцюристів були аж шістьдесять і три злодії.

Переклав з французького
Дм. С.

ЗА ПРАВДУ БЮТЬ.

Їхав богач дорогою й стрів бідного.

— Що ти за один? — питає.
— Я? Наймит.
— А чому ніде не служиш?
— Бо я люблю правду, а мене всюди за правду бють!
— Ну, то ходи до мене! Я дуже люблю правду. Як будеш завжди правду говорити, то я тобі крім заслуженини ще й гарний дарунок що року дам.

Поїхав наймит з богачем і приїжджають додому. А тоді був звичай, що при згоді господар давав наймитові пити меду.

— Отак тобі буде в мене, як з медом! Пий — каже господар, наливши склянку. А господар був зовсім лисий.
— На ваше здоровля, лисий господарю! — каже наймит, а господар тоді трас його поза вуха.
— Що тебе моя лисина обходить?
— То це такий дарунок за правду? — питає наймит.
— Ти мені не кажи правду за мене, а за інших, тоді будеш добрий наймит!

І нагнав наймита. І мабуть він до нині без служби.

Ю. А.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(91)

В темноті підземелля й у гробовій тишині Блейк не знав, як довго він був на самоті, увязнений у льохах замку Богуна. Йому здавалося, що минув цілий рік, поки він почув тупіт людей, який долетів до його вуха здалека. Скоро він побачив, що темноту починає освічувати світло, яке все наближалось до нього. Світло йшло від невеликого смолоскипу, але воно було для очей Блейка дуже яскраве й Блейкови довелося жмурити їх.

Він скоро побачив перед собою двох лицарів. Один з них звернувся до Блейка: „Чи ти не пізнаєш нас, Чорний Лицарю?" Блейк придивлявся їм уважно. Він побачив, що шия в одного з них обвязана. Блейк пригадав. „Це, здається, на шиї в тебе знак від нашої зустрічі", сказав Блейк, усміхаючись. „Ви, очевидно, прийшли не тому, щоби нагородити мене за це". „Ти не те думаєш", сказав один з них. Блейк пізнав сера Ґая та сера Вілфреда.

„Король Богун тепер такий розлючений, що він готовий спалити тебе на попіл", сказав сер Вілдфред. „Ми прийшли тебе звільнити на волю. Сер Ґай і я не дозволимо, щоб такий лицар, як ти, загинув від руки якогоб то не було тирана". Коли він це говорив, то одночасно почав звільняти Блейка від ланцюхів. „Ви особляєте мені втекти!" — здивовано сказав Блейк. „Я думаю, що коли ваш король про це довідається, то ви за це заплатите дорого".

„Ти цим не турбуйся. Ми все зробили як слід", відповів Вілдфред. „Сер Ґай цю ніч буде охороняти замок на зовні. Він тебе проведе геть з підземелля, а там ти опинишся поза мурами замку. Там ми тобі не зможемо нічим помогти й ти мусиш довіритися свому щастю". Вони пособили Блейкови підвестися на ноги й зпочатку йти. Потім вони провели його через секретний підземний хід поза мури замку. Там вони сердечно розпрощалися з Блейком, який подався в джунглі.